

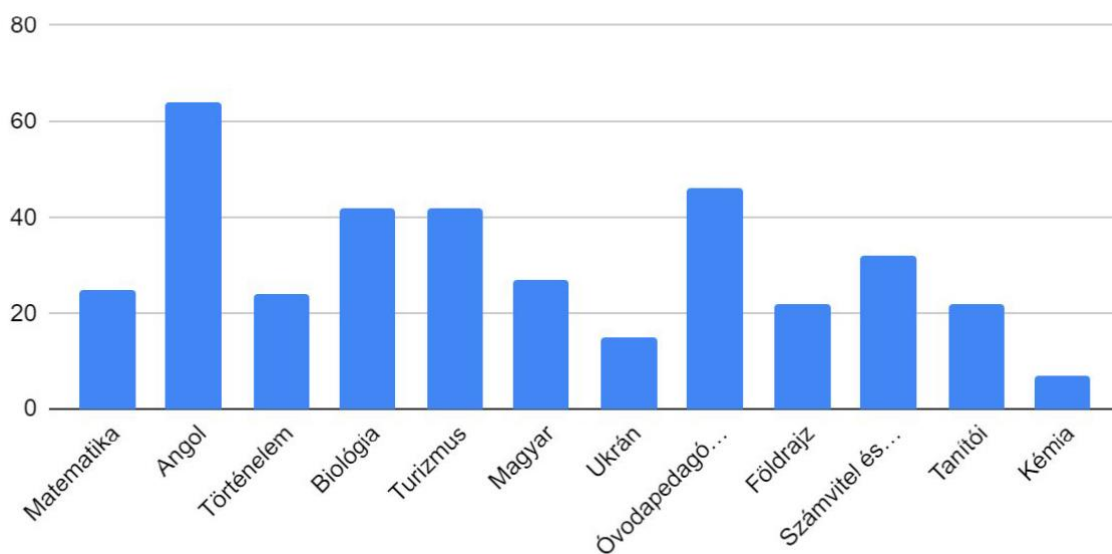
Az Oktatási és Módszertani Tanács jelentése a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán 2021. január 18. és 2021. február 5. között lezajlott hallgatói elégedettségmérésről és az oktatói munka hallgatói véleményezéséről

2021. január 18. és február 5. között az Oktatási és Módszertani Tanács a II. RF KMF alap- és mesterképzésén képzési programokat szervező tanszékekkel együttműködésben megszervezte az oktatói munka hallgatói értékelését és a hallgatói elégedettségmérést. Mindkét típusú mérés önkéntes részvétellel, online kérdőív segítségével, anonim módon történt.

Az oktatói munka hallgatói értékelése a főiskola valamennyi képzési programján alap- és mesterképzés valamennyi évfolyamán, nappali és levelező tagozaton folyt. A képzési programokon évfolyamomként három tantárgyat jelöltek a tanszékek értékelésre, amelyek közül kettő szaktantárgy, egy pedig általános tantárgy volt. A mérés során összesen 161 tantárgyat értékelték a hallgatók, aminek eredményeként az oktatói munka hallgatói értékelésének összesen 1047 kérdőív érkezett be.

A hallgatói elégedettségméréshez alkalmazott kérdőívet a főiskola valamennyi, jelenleg alap- vagy mesterképzésen tanuló hallgatója megkapta, és összesen 368 kérdőív érkezett vissza.

A hallgatói elégedettségmérés szakonkénti részvétele

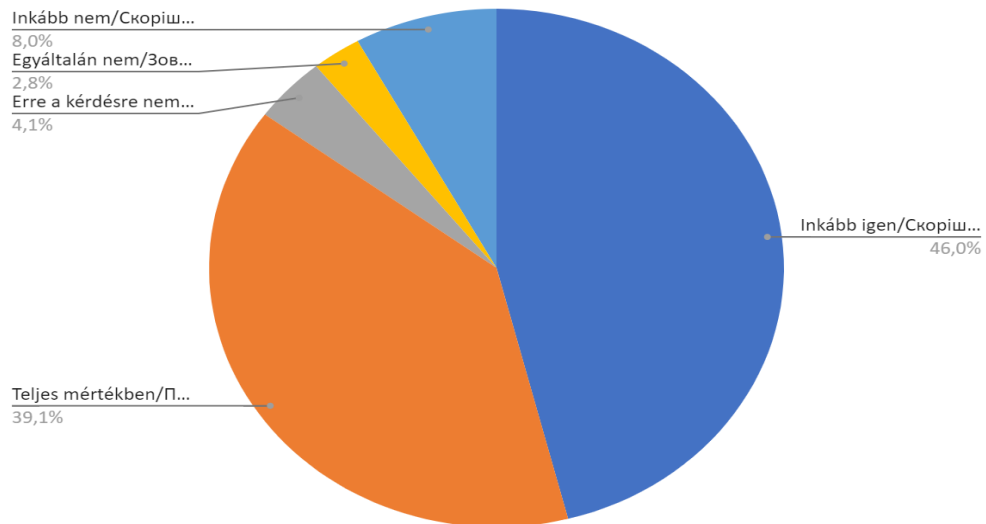

A hallgatók mérésben történő részvétele képzési programok szerint létszámarányosan történt. A két típusú mérésen a hallgatók több mint 30%-a vett részt.

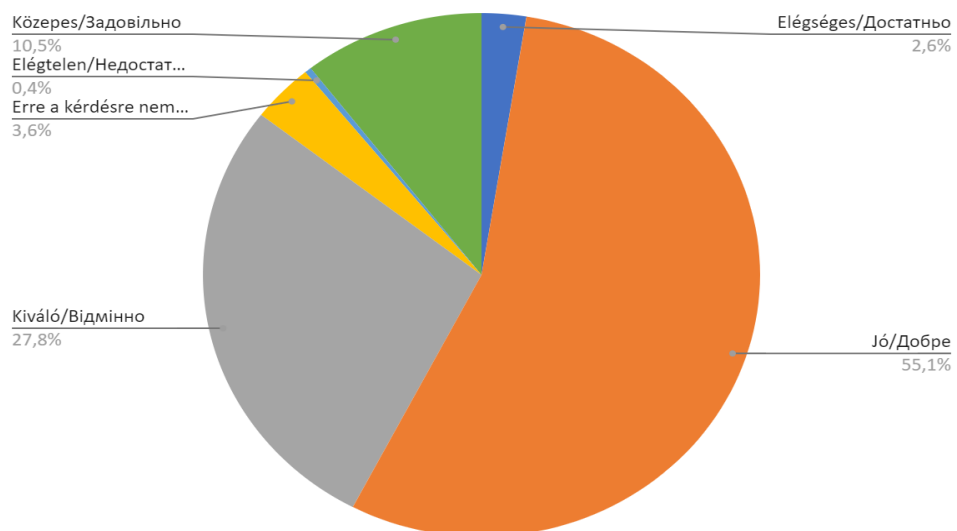
Általánosságban elmondható, hogy a hallgatók elégedettek mind a tanszékek által nyújtott oktatási szolgáltatásokkal, mind a főiskola biztosította oktatási környezettel. Az oktatói munka hallgatói értékelését kitöltő hallgatók 81,7%-a inkább pozitívan (33,8% kitűnőnek, 47,9% jónak) értékelte az előadó tanárral való viszonyt, 13,7% semlegesnek, és csupán 0,5% rossznak. A szemináriumokat vezető oktatókkal kapcsolatos viszonyt hasonló arányban, egyértelműen inkább jónak értékelték a hallgatóink. A válaszadók több mint 90%-a szerint megfelelő segédanyagokhoz férhetnek hozzá a tantárgyakkal kapcsolatban, és 70%-uk jónak, vagy kitűnőnek értékelte a segédanyagok minőségét. Az előadások és szemináriumok követelményei a hallgatóink többsége (75 valamint 70%) világosan megfogalmazottnak vélte.

Hasonló arányban (70,2%) tartották szakmai fejlődésük szempontjából hasznosnak a hallgatók az értékelt tantárgyakat. Érdeemesnek tartom megjegyezni, hogy az általános tárgyak esetében az átlaghoz képest kimutatható eltérés figyelhető meg, a hallgatók fele találta csak egyértelműen hasznosnak a tantárgyat, 29,5%-uk adott bizonytalan választ, és a válaszadók 21%-a egyértelműen jelezte, hogy nem tartja hasznosnak a hallgatott tantárgyat. Összességében mindenképp pozitív, hogy a véleményezett tantárgyakat a válaszadók 69,4% 5 pontos skálán kiválóra (16,1%) vagy jóra (53,3%) értékelté.

Mennyire tartják hasznosnak a hallgatók az értékelt tantárgyakat?

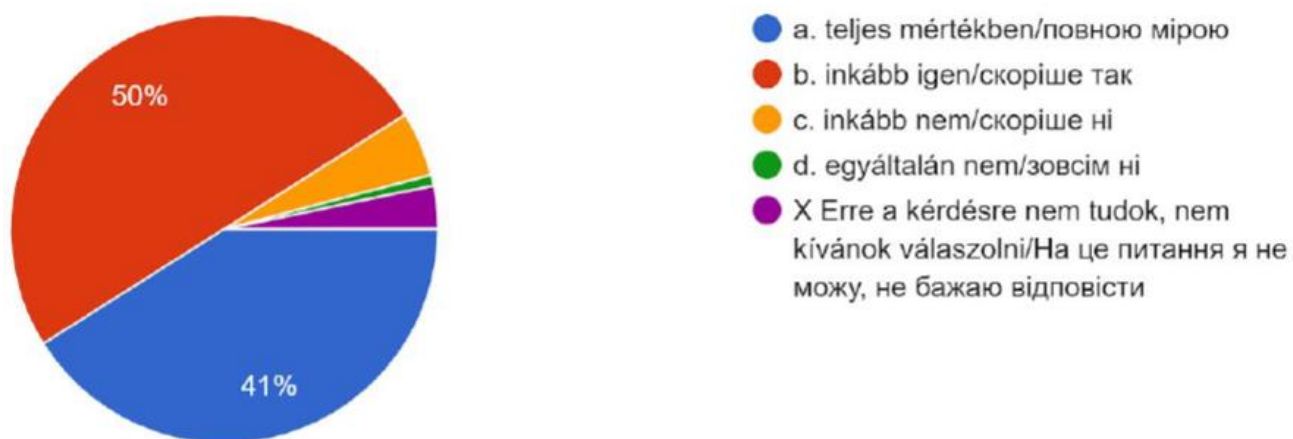
Az értékelésre jelölt tantárgyak hallgatók általi minősítésének átlaga

Az oktatói munka hallgatói értékelésének keretében visszaérkezett kérdőívek képzési programonkénti eredményeinek értékelése persze a fentitől lényegesen érzékletesebb képet nyújthat arról, hogy az egyes szakok diákjai hogyan tekintenek a tanszékük működésére. Az érintett tanszékek a kérdőíves felmérés lezárultát követően megkapták az őket érintő adatokat, azok részletesebb értékelését a tanszékek végezték el.

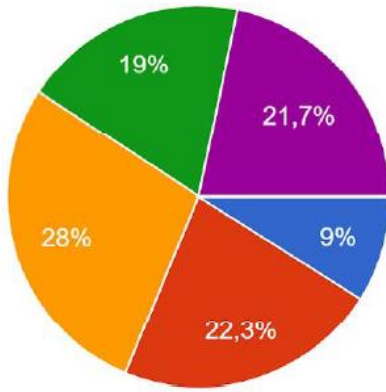
A II. RF KMF képzési programjainak működéséről fentebb vázolt pozitív képet a hallgatói véleménymérés eredményei is tükrözik, sőt bizonyos esetben azt meg is erősítik. A válaszadók túlnyomó többsége, 91%-a, nyilatkozott úgy, hogy a felvételi előtti elvárásainak megfelelő az adott képzési program.

Mennyire felelnek meg a főiskola képzési programjai a hallgatók elvárásainak?

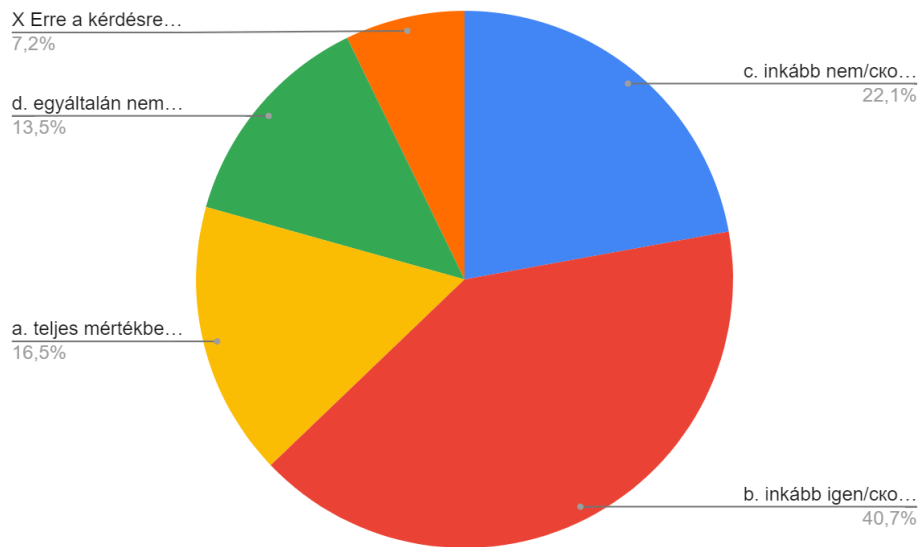
Igazán érdekes, hogy míg az egyes tantárgyak értékelése esetén a válaszadók nagyjából 70%-a vélte úgy, hogy a képzési programjának értékelt tantárgyai hasznosak a szakmai fejlődésük szempontjából, addig a hallgatói elégedettségmérés során feltett ilyen tartalmú kérdésre már a válaszadók 93,5%-a jelezte, hogy hasznosnak tartja a tantárgyait. Fontos kiemelni, hogy a főiskola gyakorlati rendszerével is hasonló mértékben elégedettek a hallgatók. Emellett a heti, a napi, valamint a beszámoló és vizsgaidőszak beosztásával is többségében elégedettek a hallgatók. Figyelemre méltó mindazonáltal, hogy a hallgatók választható tantárgyak rendszerével kapcsolatos elégedetlensége. Bár a diákok nagyjából fele elégedett a választás menetével, és a választható tantárgyak kínálatával, addig valamivel több mint harmaduk érzi csak úgy, hogy valóban maga alakíthatja tanulmányi útvonalát, és a válaszadók majdnem fele jelezte, hogy nem tartja úgy, hogy valóban ő alakíthatja a tantervét. Fontosnak tartom kiemelni, hogy a hallgatók jelzései alapján egyértelmű, hogy rosszul tájékozottak a II. RF KMF különböző szabályzataival, oktatásszervezési dokumentumaival kapcsolatban.

Mennyire tartják úgy a hallgatók, hogy saját maguk alakíthatják tantervüket?

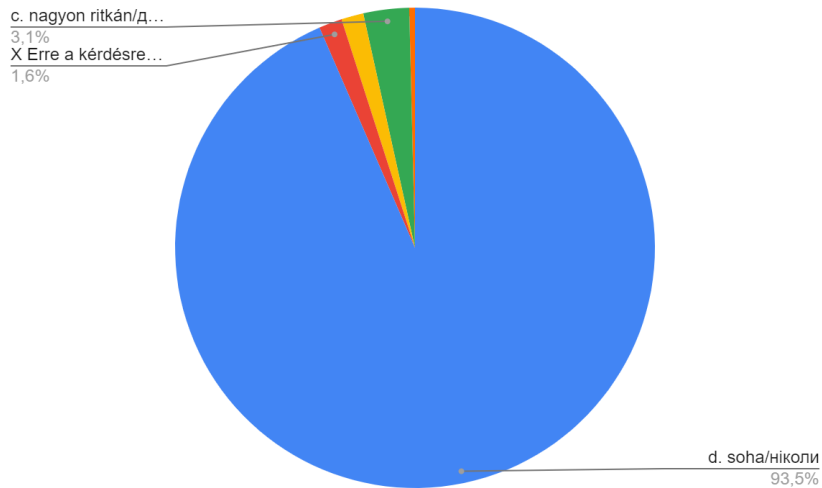
- a. teljes mértékben/повною мірою
- b. inkább igen/скоріше так
- c. inkább nem/скоріше ні
- d. egyáltalán nem/зовсім ні
- X Erre a kérdésre nem tudok, nem kívánok válaszolni/На це питання я не можу, не бажаю відповісти

Mennyire ismerik a hallgatók a szabályzatainkat?

A különböző visszaélésekkel kapcsolatos kérdésekre a válaszadók szinte teljesen egyöntetűen (90% fölötti arányban) jelezték, hogy nem érte őket semmilyen hátrányos megkülönböztetés, nem érte őket szexuális zaklatás, és nem követelt tőlük senki kenőpénzt, illetve nem is adtak senkinek kenőpénzt a főiskolán. A hallgatók túlnyomó többsége (90% fölötti arány) környezetében sem tud ilyen esetekről.

A különféle visszaélésekre vonatkozó kérdésekre adott válaszok megoszlása (Érte-e a hallgatók valamilyen visszaélés? (korrupció, zaklatás, megkülönböztetés))

Mindkét mérési forma során volt lehetősége a hallgatóknak arra, hogy kifejtsék javaslataikat a főiskola és választott képzési programjuk működésével kapcsolatban. A válaszadók többsége nem élt ezzel a lehetőséggel, viszont a beérkezett javaslatok megfontolásra érdemesek. Ezek főként a tantárgyválasztás rendszerének átalakítására, a kreditátviteli rendszer javítására, a tantárgyak követelményrendszerének átláthatóbbá, hozzáférhetőbbé tételére vonatkoznak, a távoktatás alatt használt egyes technikai lehetőségek (Google Classroom, online órán való részvétel) normál oktatásra való visszatérés során is maradjanak használatban.

Természetesen az összesen több mint 1400 kérdőívől összeállt adatbázis sokféle egyéb elemzésre is lehetőséget ad, amelyek elvégzésére a tanszékeknek a képzési programjukra vonatkozóan lehetőségük van. A fentebb leírtak, és a tanszékektől valamint a hallgató önkormányzattól érkezett észrevételek alapján az alábbiakban néhány javaslat megfogalmazását szükségesnek véltem.

Javaslatok

- 1) A kérdőívezés során szerzett tapasztalatokból, a hallgatói önkormányzatok és a tanszékek visszajelzéseiből is nyilvánvalóvá vált, hogy az online kérdőívek kitöltése során felmerültek technikai nehézségek. Ezek egy része egyszerűen javítható, más részük pedig megoldódik majd annak következtében, hogy rendszeresen megismételjük a lekérdezést, és a tanszéki munkatársak, valamint a hallgatók is megszokják azt, hogyan működik az online lekérdezés folyamata.
- 2) Egyes kérdések megfogalmazásán változtatni kell, utólag úgy látszik, voltak félreérthető kérdések, illetve voltak olyan kérdések, amelyek fölöslegesek voltak a kérdőívben, mert egy korábbi kérdés lefedte a kérdéses területet. Ezeket a hibákat a következő mérésig ki tudjuk küszöbölni.
- 3) A kérdőívezést a jövőben nem a vizsgaidőszakban kell megszervezni, hanem a szabályzatnak megfelelően a szorgalmi időszak végén, ez az igény mind a tanszékek, mind a hallgatók részéről felmerült.
- 4) Készüljön részben eltérő tartalmú kérdőív a levelezős tagozaton tanuló hallgatók számára.
- 5) Növelni kell a hallgatók részvételi hajlandóságát. Ennek egyik biztosítéka az lehet, hogy a kérdőívezés megkezdése előtt végezzünk a tanszékekkel és a hallgatói önkormányzatokkal együttműködésben egy tájékoztató kampányt. Ebben a HÖK

nagyon jó ötleteket hozott a jelenlegi mérés során, de mire el is tudták kezdeni a népszerűsítést, eltelt a mérési időszak fele. A másik lehetőség, amivel növelhetjük a hallgatók érdeklődését, a kérdőív valamilyen mértékű egyszerűsítése, hogy egy idő után ne érezze tehernek a hallgató, hogy ezzel foglalkoznia kell. Harmadrészt elengedhetetlennek tartom, hogy a hallgatók érezzék azt, hogy a véleményüknek van súlya, különben idővel érdektelenné válhatnak a kérdőívezéssel kapcsolatban. Több olyan javaslatot is megfogalmaztak az oktatásszervezés olyan területeivel kapcsolatban, amelyek egyébként is átalakítás alatt állnak, fontosnak tartom, hogy hangsúlyozzuk a lehető legtöbb alkalommal, hogy az új mechanizmusok kidolgozása során az ő véleményüket is figyelembe vettük. Ennek véleményem szerint jó terepe az Oktatási Módszertani Tanács, de érdemes ezt tanszéki szinten is éreztetni az hallgatókkal.

- 6) Az oktatóink számára ez egy egészen új kísérlet az intézményi részéről, és az elmúlt hetek tájékozódása során én azt a tapasztalatot szűrtem le, hogy több oktató elsősorban érzelmi reakciókkal válaszol az esetleg őt, vagy a tantárgyát ért hallgatói véleményekre. Meglátásom szerint azt is fontos hangsúlyozni, hogy a főiskola ezt a kérdőívezést nem az oktatók ellen, az ő ellenőrzésükre, hanem a munkájuk segítésére dolgozta ki és végzi. Ez nem jelenti azt, hogy az esetleges negatív kritikákat nem kellene közölni az oktatóval, esetleg figyelmen kívül kellene hagyni. Mindazonáltal tanszékeken belül, bizalmi környezetet teremtve kell felhívni az oktató figyelmét arra, hogy a hallgatóknak mi a véleményük. Emellett meggyőződésem, hogy amennyiben a következő években következetesen végezzük továbbra is ezt a kérdőívezést, s annak eredményeit mértéktartó módon, a hallgató és az oktató szempontjait is figyelembe véve kezeljük, igazán hasznos indikátora lehet az oktatási folyamatunk minőségének.
- 7) Mindenképp szükséges a főiskola oktatásszervezési dokumentumainak magyar nyelven történő közzététele (ez ugye adott lesz, hisz ezen dolgozunk), a szabályzatok megismertetése a hallgatókkal, akár kurátori órák keretein belül is. Javaslom, hogy a következő tanév elejére a frissült szabályzatok, különösen a Hallgatói Követelményrendszer alapján készüljön egy olyan, formátumában a felvételi tájékoztató füzethez hasonló, de attól bővebb terjedelmű tanulmányi tájékoztató, amelyet minden új hallgató megkap jogviszonyának létrejöttét követően, és amiben benne foglaltatik minden olyan lényeges információ, amit egy új hallgatónak a főiskoláról tudnia kell.
- 8) Több, a főiskola számára érzékeny kérdést is feltettünk a kérdőívben. Ezekre elenyésző mértékben érkezett csak szempontunkból negatív választ, ennek ellenére úgy vélem, figyelmet érdemelnek. Meglátásom szerint a korrupció, a különböző zaklatások, hátrányos megkülönböztetés mindenféle megjelenési formájának megelőzése érdekében olyan lépéseket kell tennünk, amelyek nem keltenek negatív visszhangot sem az oktatók, sem pedig a hallgatók körében. Véleményem szerint nagyobb hangsúlyt kell fektetni arra, hogy a hallgatók érezhessék, hogy az intézménynek van az esetlegesen megjelenő ilyen jelenségekkel szembeni koncepciója, szabályzata. Legyen világos a hallgató számára, hogy kihez fordulhat, ha ilyet tapasztal. Legyen világosan megfogalmazva, mi a teendő abban az esetben, ha kenőpénzt követelnek tőle, ha zaklatják, ha úgy érzi, hátrányos megkülönböztetés éri. Legyen elérhető a hallgatók számára a főiskola pszichológiai szolgálata, igénybevételek lehetőségét népszerűsítsék a hallgatók körében a tanszékek és a hallgatói önkormányzatok. A pszichológiai szolgálat elérhetőségei, fogadóórái kerüljenek ki a tanszékek hirdetőtáblájára, jelenjen meg a főiskola honlapján. Egyrészt nem tartanám helyesnek

azt, ha néhány, valóság tartalmukat tekintve nehezen ellenőrizhető válasz alapján bármelyik oktató, vagy hallgató úgy érezné, hogy vele szemben retorziókat fogyanatosítanánk (esetleg teljesen alaptalanul), ezzel szemben úgy vélem, meg kell teremteni azt a környezetet, amiben a hallgató úgy érzi, hogy amennyiben sérelem éri, a főiskola kész számára segítséget nyújtani, és ha valóban történt/történik ilyen eset, az ellen fellép.

- 9) Fontosnak tartom, hogy ne hagyjuk figyelmen kívül azt, hogy a hallgatók egy része úgy érzi, hogy anyanyelve miatt érte már megkülönböztetés. A nyáron erre vonatkozólag elkészítettem már egy javaslatot, amit majd szeretnék a Hallgatói Követelményrendszerbe is belefoglalni, aminek lényege az, hogy a tanszékek azoknak a csoportoknak az esetében, ahol van ukrán nyelvű hallgató, minden tantárgy esetében biztosítsák azt, hogy a számonkérés megtörténhessen ukrán nyelven (ez a gyakorlatban szerintem jelenleg is így van), ezzel párhuzamosan viszont azt is biztosítsuk, hogy ne legyen olyan tantárgy, amit csak ukránul tudó oktató vezet, a magyar anyanyelvű hallgatók számára is biztosítsuk valamennyi tantárgy esetében a magyar nyelvű számonkérés lehetőségét (pl. úgy, hogy amennyiben az előadó csak ukránul tud, a szemináriumot vezető oktató tudjon magyarul és fordítva). A főiskolán elfogadott szabályzatok, a hallgatók életét érintő rendeletek magyarul is készüljenek el.
- 10) Az olyan oktatásszervezési folyamatokat, mint a kreditátvitel, a választható tantárgyak rendszere, a nem formális és informális eredmények elismertethetősége, tegyük a hallgatók számára a lehető legegyszerűbbé, átláthatóvá, rugalmassá. Ezeknek a menetét ismertesse időben minden kurátor a hallgatókkal, a fentebb javasolt tanulmányi tájékoztatóban is jelenjen meg.
- 11) Az online oktatás során megtapasztalt, alkalmazott technikai lehetőségek közül igyekezzünk néhányat megőrizni a normál oktatási rendben is. Legalább azt, hogy minden tantárgynak legyen Google Classroom felülete, ahol a hallgató bárhol, bármikor elérheti a tantárgy alapvető tananyagát, követelményrendszerét.

2021. február 13.

Szakál Imre

az Oktatási és Módszertani Tanács vezetője